

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacția și Administrația
— PIATA LIBERTATEI BRAȘOV. —
TELEFON 226.
Abonament anual 860 lei.
Pentru străinătate 800 lei.
Anunțuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Barițiu

‘Apare de trei ori pe săptămâna

Prin tine însuși, cetățene, și pentru
tine, la libertate, legalitate și cinste.

Un simbol al neamului se năruie.

— Cine, unde e vinovată? —

„Catedrala încoronării dela Alba-Iulia este în completă părăsire. Tenciala e luată de ploii și vânturi iar zidurile au început să crepe“...

Aceasta e trista constatare a unui ziar din Capitală. Dureros glas... dureroasă palmuire a demnității unui neam!

Nu s'au împlinit încă nici trei ani, de când acest locaș, — prin încoronarea primului rege al României întregite — a fost consfințit ca cel mai mare și mai sfânt simbol al unirei neamului românesc.

Crud, nemilos atinge inimile românești ecoul pornit din zidurile părăsite în uitare ale catedralei încoronării.

Unde e? Cine e vinovatul? Glasurile orfanilor de război strigă după numele lui. Numele lui îl cere ceata invalizilor de război, numele celui ce prin atâta nepăsare îi reduce la simplii schiopi și ologi, sfârticând frumoasa aureolă a idealului pentru care s'au schilodit.

Cine e cel ce-mi atinge atât de selbatec prestigiul și demnitatea? — strigă țara întregită prin atâtea suferințe.

Vântul râde demonic printre turlele catedralei părăsite... Iar cei opt sute de mii de morți ai întregirii neamului murmură amenințător din fundul pământului: nu ne turburați liniștea și nu batjocuriți jerfa noastră!...

Ca purtată de-o putere pornită din corul sinistru al acestor strigăte și murmure, o mână nevăzută scrie cu litere de foc deasupra cetății lui Mihai:

Loc sfințit prin sângele durerii și prin lacrimile bucuriei unui neam... Cinstiți și închinăți-vă acestui altar al suferințelor și vitejei prin care s-a izbândit idealul românesc... căci cine nu-și cinstește trecutul... Auzit-ați?

Cine nu-și cinstește trecutul...

Și... la Alba-Iulia catedrala încoronării — simbolul sfânt al neamului! — este în completă părăsire. Tenciala e luată de ploii și vânturi iar zidurile au început să crepe...

Citesc literile de foc ale mâinei nevăzute și mă cuprind fiori... Cine și unde e vinovatul? !...

Natalitatea și decesurile în județul Braşov în anul 1926.

Spicuim din raportul general sanitar al d-nului medic primar județean Dr. Teodor Sbarcea, aprobat în una din recentele ședințe ale Consiliului județean următoarele date:

I.

La 108485 suflete s'au născut 3407, proporția la mie fiind de 31, iar la același număr de suflete au murit 2215, proporția la mie fiind de 20, natalitatea întrecând mortalitatea cu mai bine de 50%, ceace credem că nu este neîmbucurător.

Dacă amintim că natalitatea județului nostru este favorabilă, cauzele cari o favorizează, credem că sunt:

1. Bună starea materială și putem zice și culturală, cel puțin la majoritatea populației noastre rurale, sub acest raport fiind cu mult mai superioară altor județe sau chiar regiuni din țara noastră, decurgând d'aceia locuințe mai confortabile și mai igienice, hrană mai îmbelșugată și substanțială.

II. Moravurile locuitorilor și ocupațiunea lor, în mare parte fiind plugari și economi de vite, cu fire pacinică, blajină, ceace îi feresc a se aventura după câștiguri miraculoase în sgomolul orașelor și fumul fabricelor.

Privind tabloul natalității de mai sus, vedem că la 108,485 suflete, avem 28077 capi de familie, deci din totalul sufletelor aproape a 3-a parte sunt întemeietori de familie și unde sunt stâlpi de familie mai mulți, este

natural ca să răsară și vârstare mai multe.

Divorțurile puține 107, concubinajii 620 și acestea în bună parte, au loc numai la populațiunea țigănească.

III. La favorizarea natalității își are partea sa de contribuție și situația de regiune muntoasă a județului nostru, cu pădurile sale și clima-i sănătoasă, dăătoare de virilitate și viață.

Naționalitatea populației noastre, majoritatea sunt români, vin apoi maghiarii și în al III-lea rând sașii, și nici vorbă, că din punct de vedere material, aceștia din urmă stau mai bine.

Cauzele, cari au favorizat determinând o mortalitate mai mare, le vom evidenția arătând cauza decesului pentru întreg numărul de morți înregistrat de noi, în decursul anului 1926.

Anume au murit de:
Boli epidemice și infecțioase printre cari tuberculoza și sifilisul 141 bărbați 136 femei.

Cancer diverse forme 22 bărbați 23 femei.

Boli generale 14 bărbați 24 femei.

Afecțiuni ale sistemului nervos și ale organelor simțurilor 48 bărbați 49 femei.

Afecțiuni ale aparatului circulator 52 bărbați, 49 femei.

Afecțiuni ale aparatului respirator 218 bărbați 190 femei.

Afecțiuni ale aparatului digestiv 109 bărbați 114 femei.

Afecțiuni nevenerice ale aparatului urinar și anexelor 28 bărbați 21 femei.

Starea puerperală 17 femei. Afecțiuni primei vârste 115 bărbați 110 femei.

Senilitate 204 bărbați 224 femei.

Afecțiuni produse prin cauze externe 53 bărbați 22 femei.

Moarte subită și nespecificată 28 bărbați 11 femei.

Alte boale 105 bărbați 88 femei.

În total 1137 bărbați 1078 femei laolaltă.

Precum vedem, cel mai mare număr de morți îl dă afecțiunile bătrâneții, adică senilitatea, cu 428 de cazuri, iar dacă privim tabloul mortalității pe etate, vedem asemenea că dela 60—80 și dela 80 ani în sus sunt cele mai multe cazuri mortale, — deci a muri la o vârstă înaintată, este natural, inerent și neevitabil, — chiar dacă nu în toate cazurile de moarte la vârsta înaintată, senilitatea este cauza, — ci și alte boale, cărora un organism îmbătrânit nu mai poate rezista.

Tot în tabloul de cauza de deceselor, vedem că după senilitate, ca număr mai mare de 408, se înfățișează morții de afecțiuni ale aparatului respirator, — urmând apoi celelalte cauze cu cifre variate.

Privind mortalitatea în totul ei, atât după cauza deceselor cât și după etate, — abstrăgând tuberculoza, sifilisul și epideemiile despre cari vom vorbi la rândul lor, — dar al căror număr de morți, este cuprins în aceste 2 tablouri, — subliniem moartea infantilă dela 1 zi până la 5 ani, care se cifrează cu 776 ambe sexe, din totalul morților de 2215, — așa dară 35% din morții județului nostru sunt copii, alți 35% sunt bătrânii dela 60 în sus, pentru vârsta dela 5 ani până la 60 rămânând 30%.

Cauzele mortalității infantile și la noi ca și în alte părți, sunt multiple și generale: sifilisul tuberculoza, alcoolismul și mizeria, căci dacă cea mai mare parte a populației noastre este bine situată materialmente, sunt însă și nevoiași, — ori nevoia este refractară la tot ceace ridică pe un om.

Mișcările de trupe dela frontiera româno-ungară. Din Timișoara se anunță: Informații particulare demne de toată încrederea ne pun în măsură de a afirma că la granița ungară se observă de câteva zile mari mișcări de trupe. Explicația s'ar datora, pe deoparte manevrelor de primăvară care au început în țara vecină, iar în al doilea rând unei agitații interne accentuate care domnește în special în Capitala Ungariei. Autoritățile noastre militare și civile au raportat telegrafic guvernului, cele ce se petrec la frontiera țării. Pichete noastre de grăniceri au fost dublate iar controlul a fost intensificat. Călătorii sosiți dela Seghedin confirmă îngrămădirile de trupe maghiare dar spun că ele n'au un caracter agresiv împotriva țării noastre.

Serbările militare de Joi

Ca totdeauna când e vorba de serbări cu caracter militar populația românească a Brașovului manifestă un frumos interes. Păcat că ziua serbărilor de Joi a căzut pe o zi de lucru și pe lângă aceasta că fulgii de zăpadă legănați de un vânt răcoros și umed au înăspriat atmosfera, reducând astfel numărul celor ce doreau să asiste la manifestările militare.

Ministrul de războiu, d-l general Mircescu, anunțat că sosește la Brașov pentru a prezida serbările militare, n-a sosit, fapt care a dat prilej la diferite comentarii și astfel serbările militare au fost prezidate de d-l ministru de interne Goga, însoțit de d-l general Găvănescu, comandantul corpului Vânătorilor de Munte.

Înainte de-a da un rezumat asupra decursului serbărilor, desfășurate pe platoul de sub „Strajă“ și în Cazarma V. de Munte, anticipăm că serbările au avut un caracter strict militar, autoritățile și asistenții exprimând elogiile lor armatei și eroilor morți pentru întregirea neamului.

Banchetul urmat la Cercul Militar, prezidat de ministrul de interne, a dat din nou prilej unei manifestațiuni calde de înfrățire între armată și civilime. La banchet au asistat numai invitați speciali, fără deosebire de culoare politică și naționalitate. Ministrul Goga a răspuns la elogiile ce-i s'au adus în termeni generali, abținându-se dela enunțarea politice. A ținut să accentueze, că deși astăzi suntem împărțiți în diferite tabere politice, — un lucru de altfel firesc — poporul românesc se va găsi întotdeauna într-o singură tabără, când s'ar abate asupra țării vre-o primejdie.

Minoritarii, deși supărați că recruții minoritari li s'au luat jurământul în limba statului, au exprimat la banchet prin graiul protoiereilor Glondis și Nicodemus, loialitatea lor față de statul român — de altfel o urmare firească a pactului încheiat cu dânsii de actualul guvern.

Primirea la gară.

La primirea din gară a oaspeților au asistat reprezentanții autorităților civile și ofițerii superiori ai garnizoanei în trunte cu d-nii generali Olteanu și Butunoiu, un grup de primari și notari aduși dela sate precum și o echipă de vre-o 30 de călăreți. Oaspeții au fost salutați de prefectul județului dr. Lejicu, de primarul orașului dr. Moga și de protoereul Blaga în numele populației ortodoxe a orașului.

Dela gară s'a format un cortegiu, parcurgând străzile Gării, Fântâni și B-dul Ferdinand, până la locul de sub Strajă, unde așteptau așezați în careu recruții Bat. I și II. V. M.

Ofițeri generali, d-l ministru de interne și șefii autorităților locale, au trecut în revistă trupele și au luat loc pe estrada,

ridicată în centrul careului unde s'a oficiat serviciul divin de către protopopul militar Hociotă și păr. Mereș.

A urmat apoi solemnitatea depunerii jurământului și defilarea trupei. Pe B-dul Reg. Ferdinand oaspeții au fost salutați de către elevii tuturor școalelor din Brașov și în special de către școalele minoritare, în un forma lor tradițională, cu steaguri românești și săsești.

Inaugurarea școlii industriale de ucenici.

După defilare s'a format un cortegiu, care a pornit spre cazarma grupului V. M. Aci oaspeții au fost conduși de d-l general Găvănescu, maior Voinescu, comand. atelierului de reparării, precum și de d-nii locof Chicoș și Petrescu, care au dat explicațiile necesare la școala de ucenici și atelierul de reparare al corp. V. M.

Într-una din sălile atelierului în fața unui altar improvizat, s'a făcut un serviciu divin (sfestanie) pentru inaugurarea școlii de ucenici. În urmă d-l ministru Goga însoțit de d-l g-ral Găvănescu a vizitat școala, adresând elevilor cuvinte de îmbărbătare, spunând că, prin pregătirea micilor industriași, vom crea clasa burgheză de care neamul românesc are absolută nevoie în Ardeal.

Desvălirea monumentului

Întreaga asistență participă apoi la un admirabil act de recunoștință față de Vânătorii de Munte, căzuți în lupta glorioasă dela Cireșoaia. După oficierea serviciului d-l Col. Strat, comandantul Bat. II. V. M., a citit numele elevilor: Ofițeri, plutonieri, reangajați și soldați, căzuți în lupta dela Cireșoaia.

Proeții Hociotă și Furnică au înălțat rugi pentru odihna lor.

Desvelindu-se monumentul, care reprezintă un bloc de stânci, pe care stă un vultur înaripat, de bronz, d-l col. Strat rostește o entusiasmă cuvântare, arătând că monumentul este închinat eroilor V. M. morți la Coșna, Cireșoaia, Tg. Ocna și Tissa, ca și tuturor orfanilor, invalizilor și văduvelor marelui războiu. Așezat în apropierea cimitirului eroilor dela Bartolomeu, el completează izvorul de unde generațiile viitoare se vor cultiva și innobila. Încredințând monumentul d-lui primar al orașului, aduce mulțumiri ostașilor Bat. II. V. M., pentru sacrificiile cerute la înfăptuirea acestui monument.

D-l Col. Bădescu, comandantul grupului de vânători de munte, într-o impresionantă cuvântare, relevă că corpul V. M. a luat naștere în zilele grele ale războiului, iar închegarea lor s'a făcut la porțile cetății Moldovei, când toată lumea era îngrijorată, dar nimeni nu era desnădăduit. Acest monument este simbolul celor șase batalioane din V. M. Adresându-se apoi recruților, cari au depus

CONVOCARE

On. membri ai **Despărțământului central județean „Astra” Brașov** se convoacă în adunare generală ordinară care se va ține în Dumineca Floriilor (17 Aprilie a. c.) ora 11 a. m., în sala festivă a liceului „Andrei Șașgana”.

ORDINEA DE ZI :

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul comitetului despre activitatea Desp. în anul 1926.
3. Rapoartele de cassă.
4. Descărcarea comitetului de gestiunea anului 1926.
5. Votarea bugetului pe 1927.
6. Alegerea unui membru nou în comitet.
7. Alegerea a doi delegați pentru adunarea gen. dela Chișinău.
8. Alegerea unei comisii de trei cenzori pentru socotelile a nului 1927.
9. Propuneri și interpelări (Acestea, în sensul Art. 14 lit. g, din Regulament, trebuie notificate președintelui, în scris, cu cel puțin 3 zile înainte de adunare).
10. Inchiderea adunării.

Din ședința Comitetului, ținută la 8 Aprilie 1927.
Președinte: **Secretar:**
A. Bancu. R. Dogar.

NOTĂ: Tot decisiv, în sensul art. 11 din Reg. au numai acei membri fondatori, pe viață și activi, cari au fost declarați membri în anul precedent adunării despărțământului și și-au achitat și taxa curentă.

Primăria Municipiului Brașov.

No. 6253/1927.

Aviz și invitație

Ministerul Industriei și Comerțului, Direcțiunea Valorificării Bunurilor Statului și a Energiei cu adresa No. 21830 din 17 Martie a. c., ne trimite proiectul de Statut pentru înființarea Societății Brașovene de Electricitate, pentru a l studia și restitui împreună cu modificările ce vom afla de propus.

În acest proiect este prevăzut că primăria orașului Brașov, va contribui la formarea Societății de distribuție a electricității cu Lei cinci milioane, iar Lei douăzeci milioane se vor aduce prin subscripție publică de către particulari și bănci.

Înainte de a hotărî asupra eventualelor modificări, primăria ține de necesar să se orienteze asupra posibilității de acoperire a capitalului acționar pe piața Brașovului.

Spre acest scop invităm pe toți cetățenii Brașovului, cari doresc a semna acțiuni și a promova din acest mod înființarea societății de distribuție a electricității Brașov, să se prezinte în localul primăriei Brașov, Strada Porții No 63 oada No. 6 și să indice în listele deschise spre acest scop suma pentru care ar dori să semneze, sau cu care ar participa la înființarea unei asemenea societăți.

Indicația și semnarea se va putea face și prin adresă scrisă, în care se va arăta numele, ocupațiunea și adresa precisă a semnatarului.

Listele, vor rămânea deschise până la 2 Mai a. c., 1927 orela 12 a. m.

Primar: **Secretar general.**
346 2—0

Gânduri sănătoase

de dr. M. Suciuc-Sibianu.

44.

„Veselia e ca mirosul florilor: nu transpiră din sufletele vestede”. (N. Iorga). Stă deasemenea în puterea noastră de a a ne păstra acest dar al veseliei — de a râde mult și bine, căci râsul are o influență binecuvântată și asupra funcțiilor fizice și mai cu seamă asupra digestiei. Mulți autori pedagogi exprimă această idee sub altă formă: a ne păstra cât de mult posibil sufletul copilăresc. Oricum exprimăm ideea, principalul este, că trebuie întotdeauna să facem efortul de a fi veseli, în orice împrejurări, căci cea mai fragilă speranță e întotdeauna mai îndreptățită, decât disperarea și fiindcă nu există rău din care cu puțină chibzuială să nu poți trage un folos.

45.

Eminescu vorbind de renunțare, spune undeva: „Renunțarea e umbra dulcilor dorințe”, iară delicatului poet Cerna se exprimă așa: „De ai ști ce voluptate în renunțare scânteiază”. Vedem deci chiar renunțarea la idealuri transformate de poezii sensibile într-o plăcere, dar filozofia aspră a zilelor noastre nu se împacă cu acest fel de a vedea, ci susține, că un ideal este ceva imutabil, odată fixat înaintea ochilor tăi e o slăbiciune de a renunța la el, este lipsă de voință și stăruință. Fie-sează-ți ideale ce le poți ajunge și stăruie dacă e nevoie zeci de ani de zile în ajungerea lor, e mai bine decât a învăța poezia dulce-amară a renunțării.

46.

Când ministrul de externe englez, Lord Curzon a vizitat acum 3 ani Roma, marele Mussolini și-a exprimat regretul față de Lady Curson soția ministrului, că regretă a nu fi învățat englește, dar îi promite într-o lună de zile de a-i scrie și englește o scrisoare compusă de el. Mussolini s'a ținut de cuvânt. Cu toată munca lui istovitoare conducând efectiv 5 ministere și președenția consiliului de miniștri își găsea timp și pentru engleză și după o lună de zile, d-na Curson primi scrisoarea. Ce admirabil exemplu de voință, care ne învață mai mult pe cei ce au ochi de văzut, decât un tratat întreg de filozofie.

8334—927.

Vaccinările

contra vărsatului

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința onor. Public că vaccinările antivariolice (contra vărsatului) încep în orașul Brașov pe ziua de 19 Aprilie a. c. și se vor face gratuit de d-nii Medici oficiali ai orașului. Ele se vor face între orele 2—6 după amiază la centrele de vaccinare următoare:

Circ. I (Cetatea) la Sfat de d-l dr. Tălășescu.

Circ. II și III (Blumena) la școala primară de Stat din Str. Agrașelor de d-l dr. Lupu.

Circ. IV (Brașovul-vechiu) la școala primară de Stat Str. Mijloc 35 de d-l dr. Windt.

Circ. V (Șchei) la școala primară din Șirul Șaguna 8 de d-l dr. Donat.

Toți părinții sau tutorii sunt obligați (art. 54 al legii sanitare) a prezenta pentru vaccinare la centrele respective, copiii cari n'au fost vaccinați cu succes și cari vor fi implinit etatea de trei (3) luni.

Copii născuți în anul trecut (1926) cari vor fi fost vaccinați cu succes de un medic particular, sunt sculși de a fi prezentați la vaccinare; părinții sau tutorii lor sunt însă obligați a depune la Primărie (serviciul sanitar al orașului, la Sfat) sau la centrul de vaccinare respectiv, certificatul de vaccină al medicului particular, care a vaccinat copilul, constatator că a fost vaccinat su succes (art. 11 regulamentul de vaccinare și revaccinare) pentru a fi vizat.

Nu vor fi prezentați la centrele de vaccinare copii din familiile în care au existat în cursul ultimelor 2 luni, sau există acum, cazuri de boale contagioase (molipsitoare) scarlatină, difterie, etc.

Biletele de vaccinare se liberează gratuit la centrele de vaccinare mai sus arătate de către d-nii medici oficiali după 8 (opt) zile dela vaccinarea copilului.

Primar (ss) **dr. Moga.**

Medic șef (ss) **dr. Gancevici.**

Cețiți și răspădiți

„Gazeta Transilvaniei” cel mai vechi ziar românesc

Stofe de Uniforme pentru studenți

Înainte de a vă aproviziona cu îmbrăcăminte de primăvară, cercetați magazinul

EMIL BOLOGA

TARGUL GRAULUI No. 3

unde aflați cele mai bune mărfuri de manufactură, cu prețuri foarte ieftine.

Depozitele en-detail ale celor mai mari fabrici de stofe și postav din Tară:

BUHUȘI și PREJMER.

42 15—0

Pentru studenți și funcționari 10% reducere

Reparaturi la mașine de treerat precum și la alte mașine agronomice și industriale

execută repede și ieftin

JUL. TEUTSCH

Fabrică de mașini și turnătorie
BRAȘOV.

325 2—3

Primăria comunei Satulung

No. 31/1927.

Publicațiune

Se publică spre cunoștință generală că în ziua de 21 Aprilie 1927, la ora 3 după masă se va ține licitațiunea publică cu oferte sigilate, (închise) în localul Primăriei com. Satulung, pentru arendarea pășunatului din următorii munți:

1. „Tesla și Pleșu” prețul de estimare 60 000 Lei.

2. „Vaida” prețul de estimare 80,000 Lei.

Amatorii pot vedea condițiunile de licitație și contract în birourile Primăriei. Conurenții trebuie să depună odată cu oferta lor și garanția de 20% în numerar.

Ofertele se vor face pentru fiecare munte separat. Dispozițiunile art. 70—83 din legea contabilității Statului, vor fi aplicabile la această licitație.

Supra oferte nu se primesc. Satulung, la 13 Aprilie 1927.

Primar: **Notar:**
(ss) I. Bucurenci. (ss) G. Comșa.
154 1—1

Primăria comunei Codlea județului Brașov.

No. 620/1927.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală cumcă târgul de țară de primăvară în vederea sărbătorilor de Paști se va ține în comuna Codlea, județul Brașov, în următoarele zile:

Târgul de vite: la 27 Aprilie 1927.

Târgul de mairă: la 28 Aprilie 1927.

Codlea în Aprilie 1927.
350 1—1 Primăria comunală.

Mica publicitate

De vânzare casele din Str. Pojște D) No. 6, constătătoare din 7 odăi, pivniță, grăd pentru vite, curte mare și grădină. Informațiuni la fața locului. 1—3

De vânzare o casă cu patru odăi, dependințe și grădină mare. Informațiuni, Iancu Bărsan Strada Pejiște A) No. 43. 348 1—2

S'a găsit un câne de rasă, informațiuni în Str. Pietrăriei 8 etaj I.

De vânzare un atelier de lăcătușerie. Informațiuni la Nicolae Cristovoen Pejiște A. 11. 317 45

ATENȚIUNE!!!

Din cauza noii urcări a taxelor vamale am intrerupt importul din străinătate și vând toate stofele din magazinul meu cu prețuri excepțional de reduse. Până ține stocul execut haine după comandă în preț propriu. Persoanelor solvabile le ofer plata în rate.

KOSA ALBERT

croitor de haine bărbătești.
Str. Principele Carol No. 27. etaj I.

Ocaziune rară!!!

De vânzare din mână liberă

O casă în colț

Strada de mijloc No 21., și Strada Bisericii

Informații la I. BITTERMANN (Strada Lungă 44 Etaj, I), 351 1—3 zilnic între orele 12 și 2 d. a.

AVIZ!

Domnil proprietari de case, Arhitecți, Constructori și Zugravi.

RENOVAREA FAȚADELOR

cu schele din scări repede ridicate

și împănarea lor, precum Izolări contra erasiei zidurilor.

LUDOVIC SCHMIDT CONSTRUCTOR AUTORIZAT

Brașov, Strada Lungă 118.

324 2 6

DE PAȘTI BERE TREI ȘTEJARI deschisă și neagră | Precum și marca DOPPELMALTZ (Bere specială: DOPPELMALTZ Sanator).

Comande primește: **Depozitul VICTOR ZEIMES**

Sirada învățătorilor 12.

TELEFON 131

TELEFON 131

